

Ohjauksen kehittäminen ja koordinointi, tilannekatsaus

Jatkuvan oppimisen parlamentaarinen ryhmä

7.6.2022

Teea Oja

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Elinikäisen ohjauksen (ELO) toiminta

Suomessa

Elinikäisellä ohjauksella tarkoitetaan erilaisia toimia, joiden avulla kaikenikäiset kansalaiset pystyvät missä tahansa elämänvaiheessa: tunnistamaan valmiutensa, taitonsa ja kiinnostuksensa; tekemään mielekkäitä koulutukseen ja ammattiin liittyviä päätöksiä; hallitsemaan yksilöllistä kehityskaartaan koulutus-, työ- ja muissa ympäristöissä, joissa valmiuksia ja taitoja opitaan ja/tai käytetään

2020-luvun Suomessa määritelmä kattaa toimet ja palvelut, joiden avulla kaikenikäiset yksilöt pystyvät missä tahansa elämänvaiheessa

- tunnistamaan **osaamisensa**, taitonsa, **rajoituksensa**, kiinnostuksensa ja **arvonsa** ja **peilaamaan näitä edellytyksiä työmarkkinoiden mahdollisuuksiin ja tarpeisiin sekä tarjolla oleviin osaamisen kehittämisen mahdollisuuksiin**
- tekemään mielekkäitä koulutukseen, **urapolkuun, vapaa-aikaan sekä omaan toimeentuloon** liittyviä **suunnitelmia** ja päätöksiä **koko elämänkaaren ajan**
- **asettamaan ja edistämään yksilöllisiä oppimistavoitteita** koulutuksessa, työelämässä ja muissa konteksteissa.

Lisätietoa: <http://www.elo-opas.fi/> ja <https://peda.net/hankkeet/elotori>

Elinikäisen ohjauksen strategian tavoitteet

Ohjausta tulee kehittää ja toteuttaa tulevina vuosina Suomessa:

Keskeiset toimenpiteet hallituskaudelle

Strateginen tavoite	Toimenpide	Hallitusohjelmahanke	Vastuutahtot	Rahoitus	Aikataulu
Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti	Uraohjauksen kehittäminen TE-hallinnossa (Pohjoismainen malli)	Työllisyystoimet	TEM	Kansallinen budjetti	2022->
Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti	Opinto-ohjauksen kehittämisohjelma ja resurssit	Oppivelvollisuus	OKM	Kansallinen	2020->
Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti	Urasuunnittelutaitojen kehittäminen ja työssäolevien proaktiivinen ohjaus	Jatkuva oppiminen / TYÖ2030	OKM TEM STM	RRF	2021->
Laadukkaasti ja yhdenvertaisesti	Ohjaajakoulutusten kokonaisarviointi ja kompetenssit	Elinikäinen ohjaus	OKM TEM	RRF	2021->
Laadukkaasti ja yhdenvertaisesti	Ohjaajien täydennyskoulutukset	Jatkuva oppiminen / työllisyys	OKM TEM OPH	RRF ESR+	2022->
Digitaalisesti	Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus	Jatkuva oppiminen / työllisyys	OKM TEM KEHA OPH	RRF	2020->
Monialaisesti ja koordinoitusti	Monialaisen ohjauksen kehittäminen (tukirakenne, lainsäädäntö, kehittämistoimet)	Nuoret / Työllisyys / Jatkuva oppiminen / Sote	TEM OKM STM KEHA OPH	Kansallinen ESR+	2021->
Monialaisesti ja koordinoitusti	Elinikäisen ohjauksen koordinaatio	Työllisyyden ja jatkuvan oppimisen palvelukeskus	OKM TEM OPH	Kansallinen + RRF	2021->
Tietoon perustuen	Ohjauksen laadun ja strategian toteutumisen seuranta	Julkisen hallinnon strategia	OKM TEM STM	RRF Osana muuta työtä	2021->

Suomen kestävä kasvun ohjelma: PILARI 3: Työllisyysasteen ja osaamistason nostaminen kestävä kasvun vauhdittamiseksi > komponentti 2.2: Osaamistason nosto ja jatkuva oppiminen

Jatkuvan oppimisen uudistus: 44 M€

- Palvelukeskus / Koulutukset, 30 milj. euroa
- Ennakointi, 4 milj. euroa
- Ohjauksen kehittäminen sekä osaamisen arviointi ja validointi, 10 milj. euroa (TEM 7 M€)

Jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelma: 46 M€

- Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus 26 miljoonaa euroa
- Korkeakoulujen digitalisaation ja joustavan oppimisen vahvistamisohjelma ("korkeakoulujen digivisio") 20 miljoonaa euroa

Korkeakoulujen aloituspaikkojen lisääminen: 15 M€

Ahvenanmaa: Osaamistason kohottaminen ja jatkuvan oppimisen uudistaminen, koulutuksen digitalisointi ja modernisointi: 2,7 M€

Suomen kestävä kasvun ohjelma-asiakirja:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163176/VN_2021_52.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Jatkuvan oppimisen linjaukset: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162614>

Elinikäisen ohjauksen strategia: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162576>

Elinikäinen ohjaus

RRF: 4 M€ (EU:n elpymis- ja palautumistukiväline)

Ohjauksen koordinaation, laadun ja tiedolla johtamisen kehittäminen (1,2 M€)

Koordinaattori: Teea Oja, TEM (etunimi.sukunimi@gov.fi)

Urasuunnittelutaidot (1,2 M€)

Koordinaattori: Hanna Gustafsson, KEHA-keskus (etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi)

Ohjaajien täydennyskoulutukset (1,6 M€)

Koordinaattori: Hanna Gustafsson, KEHA-keskus

Elinikäisen ohjauksen vahvistaminen: koordinoinnin, tiedolla johtamisen ja laadun kehittäminen

- Toteutetaan **kansallinen ohjauksen tilan arviointi**, jotta saadaan katsaus elinikäisen ohjauksen kokonaistilanteeseen.
- Luodaan **malli ja kehikko elinikäisen ohjauksen laadunvarmistukseen** määrittelemällä poikkisektoriset laadun seurantakriteerit ja mittarit. Edistetään elinikäisen ohjauksen tiedolla johtamista.
- **Koordinoidaan valtakunnallisesti eri sektoreilla tapahtuvien tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden kehittämistä**. Kerätään ja analysoidaan tietoa ohjauspalveluista, projekteista, käytännöistä ja työvälineistä sekä tarjotaan koottua tietoa ja työvälineitä kaikkien ohjaustoimijoiden käyttöön toiminnan tueksi ja valtakunnallisten elinikäisen ohjauksen strategisten tavoitteiden toteutumiseksi.
- Vahvistetaan ohjauksen laatua erilaisilla **laadun suosituksilla (kriteereillä)**, esim. OKM/OPH hyvän ohjauksen kriteerit, Ohjaamojen toimintaperiaatteet, TE-palveluiden hyvän ohjauksen kriteerit?

Urasuunnittelutaidot

Tuloksena kansallinen urasuunnittelutaitojen viitekehys

Kaikenikäisten urasuunnittelutaitojen vahvistamiseksi käynnistetään hanke, jossa sisältää seuraavat osiot:

- Kuvaus siitä, mitä urasuunnittelutaidot sisältävät, ja mitä yksilön tulisi oppia omasta itsestään, opiskelu- ja työmahdollisuuksista sekä omasta tavastaan tehdä ratkaisuja.
- Kuvaus, miten urasuunnittelutaitoja voidaan oppia. Tämä ulottuvuus liittyy eri oppimistapoihin, oppimistuloksiin ja taitojen syvenemiseen. Tämä ulottuvuus liittyy myös kansalliseen opetussuunnitelmatraditioon ja pedagogisiin ratkaisuihin eri koulutusasteilla.
- Kuvaus siitä, millaisissa elämänvaiheissa, konteksteissa ja palveluissa urasuunnittelutaitoja opitaan.
- Kuvaus siitä, miten taitojen kehittymistä arvioidaan. Arvioinnin yhteydessä tulee tarkastella, missä määrin koko urasuunnittelutaitojen jäsenys on tarpeellinen, mihin teoreettiseen lähestymistapaan jäsenys perustuu, miten jäsenys viedään käytäntöön, missä määrin saavutetaan tavoiteltuja tuloksia ja miten kustannustehokkaasti tuloksia saadaan.

JaO linjaukset, s. 48: Aikuisten urasuunnittelutaitoja ja edellytyksiä tehdä omaa koulutusta ja työuraa koskevia päätöksiä parannetaan kansalaisille suunnatulla urasuunnittelutaitojen edistämisen hankkeella.

ELO-strategia s. 14: Vahvistetaan kaikenikäisten urasuunnittelutaitoja koulutuksessa, työelämässä ja elämän siirtymävaiheissa.

Ohjaajien täydennyskoulutukset

Ohjauksellinen työ eri sektoreilla on lisääntynyt ja ohjaustyötä tekevien osaaminen vaihtelee heterogeenisten koulutustaustojen mukaan. Vaikka joidenkin ohjaajien peruskoulutus ja osaamisvaatimukset ovat selkeät (esim. opinto-ohjaajat, ammatinvalintapsykologit), monet muut ammattiryhmät tekevät käytännössä ohjaustyötä, vaikka siihen ei välttämättä ole osaamista, koulutusta eikä työn vaativuutta tunnisteta.

- Hankkeen työ käynnistyy **ohjaajakoulutusten kokonaisarviointilla**, jossa tarkastellaan ohjausalan ammattilaisten osaamisvaatimuksia eri konteksteissa, eri koulutusväyliä ja -rakenteita sekä sisältöjä. Kokonaisarviointia voidaan peilata ohjauksen tila –arviointiin ja saadaan kattavaa kokonaiskuvaa elinikäisen ohjauksen kokonaisuuden toimivuudesta (tarpeet, tarjonta, osaamiset)
- **ohjausosaamisen ydin- ja erikoisosaamisten kuvaus** (yhteys laatutyöhön)
- Hankkeessa kehitetään koulutusten sisältöjä vastaamaan monimuotoistuvia osaamistarpeita ja **lisätään täydennyskoulutuksia** liittyen ohjaajien digitaitoihin, kieli- ja kulttuuritietoisuuteen, vihreään siirtymään sekä sukupuolten tasa-arvon edistämiseen.

JaO linjaukset, s. 48: Ohjauksen menetelmäosaamista ja ohjaajien osaamista parannetaan ohjausosaamisen kehittämishankkeella.

ELO-strategia, s. 15: Laaditaan kansalliset ohjaustyön ydin- ja erikoisosaamisen kuvaukset. Käynnistetään ohjaajakoulutusten kokonaisarviointi. Arvioidaan ohjausalan koulutusrakenteiden kehittämistarpeita.